

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ตำบลบ่อทราย อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

๑. ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

ประวัติส่วนตัว

นายอำนาจ ฐปบุชา

เกิดเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2507

เป็นบุตรของนาย ถนอม ฐปบุชา และนางคล่อง ฐปบุชา

เกิด ณ หมู่ 8 บ้านแสมสาร ตำบลนิคมเขาบ่อแก้ว อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจุบันอายุ 58 ปี

เชื้อชาติไทย

สัญชาติไทย

นับถือศาสนาพุทธ

เป็นบุตรคนที่ 2 จากพี่น้องรวม 3 คน (เป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน)

ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ 278 หมู่ที่ 11 ตำบลบ่อทราย อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

โทรศัพท์ 086 - 0976481

จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จาก กศน.อำเภอสว่างอารมณ์ เมื่อปี พ.ศ.2539

คติประจำใจ

มุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียรในอาชีพเกษตรกรรม

สถานภาพทางครอบครัว

สมรสกับ นางเพียว ฐปบุชา มีบุตร จำนวน 2 คน ได้แก่

1. นายอำนาจ ฐปบุชา จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ร้อยโทอำนาจ ฐปบุชา สังกัดกองทัพบก

2. นายอำพล ฐปบุชา จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ร้อยโทอำพล ฐปบุชา สังกัดทหารกองทัพบกไทย

กิจกรรมการเกษตร

นายอำนาจ ฐปบุชา มีพื้นที่ทำการเกษตร 94 ไร่ ที่ตั้งแปลงอยู่ที่ หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 11 ตำบลบ่อทราย อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เป็นพื้นที่ในเขต ส.ป.ก. 4-01 ก แยกเป็น

1. กรรมสิทธิ์ของตนเอง 44 ไร่

2. เช่า 50 ไร่

๒. ประวัติ ศพก.

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลบ่อทราย เป็นที่ดอนสลับกับที่ลุ่ม อาศัยน้ำฝนในการทำเกษตรกรรม เป็นพื้นที่แห้งแล้งซ้ำซาก การประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว ปัญหาที่พบ คือ ต้นทุนการผลิตสูง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ผลผลิตต่ำ โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด ประกอบกับความไม่แน่นอนของสภาพภูมิอากาศ และปัญหาการกลไกการตลาด ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้เกษตรกรต้องประสบปัญหา มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเกษตรอำเภอสว่างอารมณ์ได้ร่วมบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดเวทีเสวนาขึ้นในชุมชนดังกล่าว เพื่อสังเคราะห์ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยสรุปได้ว่าสาเหตุที่เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ เกิดจากเกษตรกรส่วนมากประกอบอาชีพเชิงเดี่ยว เมื่อเกิดวิกฤติด้านราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้นแต่ราคาผลผลิตตกต่ำจึงประสบปัญหาการขาดทุน รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินตามมา จึงจำเป็นต้องแก้ไขโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพให้มีความหลากหลาย ไม่ยึดติดกับอาชีพการเกษตรเชิงเดี่ยวเพียงอย่างเดียว

อำเภอสว่างอารมณ์ ได้จัดตั้งศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้นที่ตำบลบ่อทราย อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี โดยมีนายอำนาจ ฐปบุชา เป็นเกษตรกรต้นแบบ เนื่องจากเป็นเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมาอย่างยาวนานมีทักษะและประสบการณ์การผลิตมันสำปะหลังหลายปี สำนักงานเกษตรอำเภอสว่างอารมณ์ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวทางการพัฒนาพื้นที่ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกมันสำปะหลัง โดยการวางระบบน้ำหยดเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ควบคู่กับการทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยจัดการในพื้นที่ นอกจากนี้ยังได้เน้นย้ำในเรื่องการลดต้นทุนการผลิตเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในแปลงมันสำปะหลัง ประกอบกับการทำการเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่เพื่อเพิ่มความหลากหลายและลดความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆที่มีผลกระทบต่อการค้าเงินกิจกรรม

สถานการณ์ปัจจุบัน (หลักสูตร แพลงเรียนรู้ และฐานเรียนรู้)

หลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- หลักสูตรหลัก ได้แก่ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
- หลักสูตรบังคับ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง
- หลักสูตรเสริม ได้แก่ การปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มรายได้ การปรับปรุงบำรุงดิน และการทำบัญชีครัวเรือน

แพลงเรียนรู้

ศพก.อำเภอสว่างอารมณ์ มีนายอำนาจ ฐปบุชา เป็นเจ้าของแพลงเรียนรู้และให้ความรู้เกี่ยวกับการลดต้นทุนและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง กรมส่งเสริมการเกษตรได้ใช้ประโยชน์ในการสาธิตวิธีการ และขยายผลการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี รวมทั้งเกษตรกรทั่วไปที่สนใจมาเรียนรู้

ฐานเรียนรู้ จำนวน 5 ฐาน ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง , ฐานเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง , ฐานเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดิน , ฐานเรียนรู้การปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มรายได้ และฐานเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือน

๓. องค์ความรู้เด่น (แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice)

๑. การปลูกมันสำปะหลังแนวใหม่ต้องยึดหลักเกณฑ์ ๖ ประการ
๒. การปลูกไม้ยืนต้น

๔. ผลงานในช่วงที่ผ่านมา

๓.๑ ด้านการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร หรือศึกษาดูงาน (เรียงลำดับจากปีปัจจุบันย้อนหลัง)

ปี พ.ศ.	ประเด็น/หลักสูตร	จำนวน (คน)
๒๕๖๕	โครงการฝึกอบรมการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ประมงจังหวัดอุทัยธานี	๓๐
๒๕๖๕	อบรมหลักสูตรโครงการเสริมสร้างวินัยทางการเงินและฟื้นฟูลูกค้าปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืนและลูกค้าหนี้ออกระบบ	๓๐
๒๕๖๕	โครงการอบรมหมอบ้าน	๓๐
๒๕๖๐	เศรษฐกิจพอเพียง	๓๐

๓.๒ ด้านการขยายแนวคิด/องค์ความรู้จากต้นแบบสู่เกษตรกรข้างเคียงอย่างเป็นรูปธรรม

๑ การขยายแนวคิด/องค์ความรู้จากต้นแบบสู่เกษตรกรข้างเคียง (เรียงลำดับจากปีปัจจุบันย้อนหลัง)

การให้น้ำด้วยระบบน้ำหยด

ปี พ.ศ.	แนวคิด/องค์ความรู้	ชื่อ-สกุล/ที่อยู่ของเกษตรกรที่ปฏิบัติตาม
	การลดต้นทุนการผลิตด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์	นายทิม วาโหม
	การใช้ปุ๋ยสั่งตัด	นางสุดใจ จุฬมุสิก
	เกษตรทฤษฎีใหม่	นางลมัย พุ่มกลิน
	ปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกอง	นายสงว ชาญสาริกการ
	การผลิตข้าวอินทรีย์	นายณรงค์ชัย เชื้อกสิการ
	พืชไร่(อ้อย)	นางมยุลี ตะเก็งผล
	การเลี้ยงแพะ	นายประเสริฐ แยมปะกาแดง

๒. ผลที่เกิดขึ้นจากการขยายสู่ชุมชนใกล้เคียง

<ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยเก็บตัวอย่างดินก่อนการเพาะปลูกหรือหลังจากการเก็บเกี่ยว 2. การปรับปรุงบำรุงดินที่เป็นกรดด้วยการใช้ปูนโดโลไมท์ 3. การปรับปรุงบำรุงดินและโครงสร้างดินด้วยการปลูกพืชปุ๋ยสด 4. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) โดยยึดหลัก 4 ประการ 5. การงดเผาเศษวัสดุทางการเกษตรจะช่วยลดการเกิดหมอกควันหรือมลพิษ

๓.๓. ด้านการนำองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ใน ศพก.-(เรียงลำดับจากปีปัจจุบันย้อนหลัง)

ปี พ.ศ.	ชื่อองค์ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรม	หน่วยงานเจ้าขององค์ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรม	ผลลัพธ์
๒๕๖๖	การวิเคราะห์ดิน	กรมพัฒนาที่ดิน	ลดต้นทุนการผลิต
๒๕๖๕	การวิเคราะห์ดิน	กรมพัฒนาที่ดิน	ลดต้นทุนการผลิต
๒๕๖๐	การวางระบบน้ำหยด	เกษตรอำเภอสว่างอารมณ์	เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

๕. การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

นายอำนาจ ฐปบุชา มีการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อต่างๆ นอกเหนือจากการเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ และนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้มาพัฒนาต่อยอดใน ศพก.

- ปี 2551 เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- ปี 2556 ได้รับรางวัลที่ 2 การประกวดเกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำไร่ จังหวัดอุทัยธานี
- ปี 2558 ได้รับรางวัลชมเชย โครงการประกวดเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวดีเด่น (ตู้เย็นข้างบ้าน)
- ปี 2559 ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับอำเภอ โครงการคัดเลือกหมู่บ้านดีเด่น (บ้านสวยเมืองสุข)
- ปี 2559 ได้รับรางวัลผู้ปฏิบัติหน้าที่เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นคำถามเพิ่มเติม
- ปี 2559 เข้ารับการอบรมหลักสูตรการปลูกมันสำปะหลังด้วยระบบน้ำหยด
- ปี 2559 เข้ารับการอบรมโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ปี 2560 เข้ารับการอบรมหลักสูตรเทคนิคการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงภาคการเกษตร
- ปี 2563 ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่ง การประกวดเกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำไร่ จังหวัดอุทัยธานี
- ปี 2563 เข้ารับการอบรมโครงการสร้างความตระหนักรู้ด้านการพัฒนาและการอนุรักษ์น้ำบาดาลแก่ภาคีเครือข่าย

๖. สถานที่

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

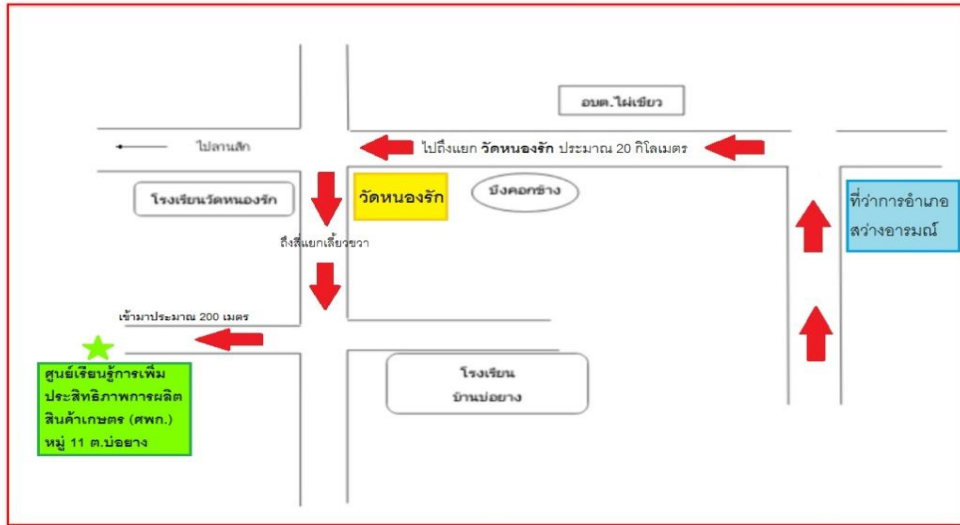
สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 278 หมู่ที่ 11 ตำบล บ่อทราย อำเภอ สว่างอารมณ์ จังหวัด อุทัยธานี

พิกัด: Latitude 15.6018450271549 Longitude 99.668656853029

X 571682 Y 1725007 zone 47

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

สถานการณ์ของพื้นที่ : ปลูกมันสำปะหลังอยู่ในเขตความเหมาะสม (S๑+S๒) ปัญหาที่พบคือ ต้นทุนการผลิตสูง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ผลผลิตต่ำ โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มประสิทธิภาพการปลูกมันสำปะหลังโดยการวางระบบน้ำหยดเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ การลดต้นทุนการผลิตด้านการใช้ปุ๋ยเคมี โดยส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในกระบวนการผลิตมันสำปะหลัง

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกมันสำปะหลังโดยการวางระบบน้ำหยดเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้เครื่องจักรกลสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต

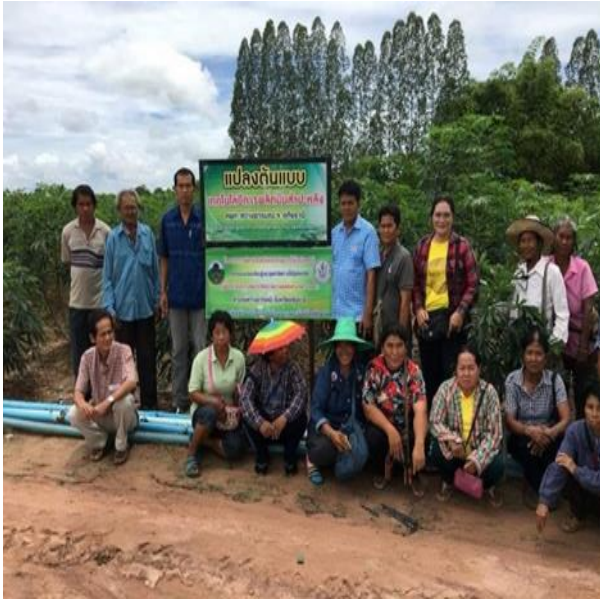
การนำไปใช้ประโยชน์ : การนำเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังมาปรับใช้ในพื้นที่

สิ่งอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสว่างอารมณ์ มีอาคารเรียนรู้พร้อมสำหรับการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ภายในอาคารเรียนรู้มีวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องปรับอากาศ พัดลม เครื่องเสียง โต๊ะ เก้าอี้ ฯ มีลานจอดรถสำหรับผู้มาศึกษาเรียนรู้ แพลงเรียนรู้และข้อมูลประจำศูนย์เรียนรู้พร้อมให้บริการประชาชน

แปลงเรียนรู้ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

การปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มรายได้

ฐานเรียนรู้

๑. การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
๒. เศรษฐกิจพอเพียง
๓. การปรับปรุงบำรุงดิน
๔. การทำบัญชีครัวเรือน
๕. การปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มรายได้

การวางระบบน้ำหยด

การปรับปรุงบำรุงดิน

การเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มรายได้

หลักสูตรการเรียนรู้ :

๑. การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
๒. เศรษฐกิจพอเพียง
๓. การปรับปรุงบำรุงดิน
๔. การทำบัญชีครัวเรือน
5. การปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มรายได้

ภาพกิจกรรมและผลงานเด่น

